

Finansiell profil

Piteå kommun 2006–2008

KommunForsk
|

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport	2
Finansiell analys utveckling och ställning hos kommunerna i Övre Norrland 2006–2008.	3
Inkl finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Övre Norrland	
Så tolkar du den finansiella profilen!	11
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	12
Finansiell profil över kommunen 2006–2008	13
44 finansiella profiler 2008	18
Finansiella nyckeltal år 2008	23
Jämförelse mellan Jönköping, Västra Götaland, Örebro och Övre Norrland	25

Inledning – syftet med denna rapport

Syftet med rapporten

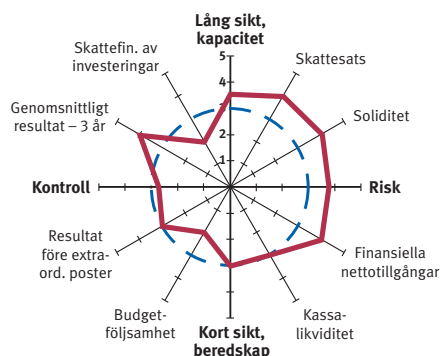
Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analysen som återfinns kommuners årsredovisningar. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 44 kommuner i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2006–2008. Kommunerna benämns i rapporten som Övre Norrland.

Skälet till att just dessa fyra län och 44 kommuner valdes, var att de utgör en lämplig grupp som går att jämföra storleksmässigt och geografiskt.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna som i dagsläget ingår i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs på traditionell vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länet och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett polär-diagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont.

De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 11–12.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Övre Norrland har utvecklats finansiellt från 2006–2008. Här finns också en tabell som lyfter fram starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling

under perioden 2006–2008. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot de övriga kommunerna i Övre Norrland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profilen som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länet.

Därefter följer en sida med redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Övre Norrland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras med profiler som jämför de ca 140 kommunerna i Sverige som i dagsläget ingår i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I påföljande avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för 2008 för alla kommunerna i Övre Norrland. I det näst sista avsnittet presenteras åtta finansiella nyckeltal för samtliga 44 kommuner. Avslutningsvis görs en jämförande finansiell analys mellan ett antal län i Sverige.

*Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige*

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Övre Norrland 2006–2008

Ett antal av kommunerna i Övre Norrland har, efter försvagat resultat under 2008, nått en resultatnivå som inte ger utrymme för några större oförutsedda kostnader. Varje sådan kostnad kommer att innebära en risk för att dessa kommuner inte klarar av det lagstadgade balanskravet. Det försvagade resultatet har också inneburit en lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna, vilket har lett till en försvagad finansiell handlingsberedskap i flera av kommunerna.

Syfte med nedanstående analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen bland kommunerna Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten under perioden 2006–2008. I denna rapport benämns dessa kommuner som Övre Norrland. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

De finansiella nyckeltal som används i analysen är ovägd. Det innebär att alla de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland väger lika tungt avseende medelvärde oavsett storlek. Anledningen till att detta beräknings sätt valts, är dels att det är det mest vanligt förekommande beräknings sättet, dels att större kommuners siffror inte skall slå igenom i analysen.

I de tabeller som redovisas på de kommande sidorna avser ”medel” genomsnittsvärdet bland de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland.

Övre Norrland består av 44 kommuner

I gruppen Övre Norrland (Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland) bor ca 880 000 invånare fördelade på 44 kommuner. De omsatte under 2008 ca 52 miljarder kr. Balansomslutningen uppgick till ca 71 miljarder kr. Kommunerna investerade för drygt 3,1 miljarder.

De största kommunerna är Umeå, Sundsvall, Luleå, Skellefteå, Östersund och Örnköldsvik. Det spänner befolkningsmässigt från 112 000 till 55 000 invånare,

totalt 372 000 invånare av länets 880 000 invånare. De minsta kommunerna är Bjurholm, Sorsele, Dorotea, Arjeplog, Åsele, Malå och Överkalix. De har mellan 2 500 och 4 000 invånare.

Negativ utveckling för resultatet

En grundläggande förutsättning för god ekonomi på lång sikt är att de löpande intäkterna överstiger de löpande kostnaderna. Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera ”resultat före extraordinära poster”. Relateras det till verksamhetens bruttokostnader, kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga minst runt 2% över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen behåller sitt korta och långa finansiella handlingsutrymme.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2006	2007	2008
De fem starkaste värdena under 2008			
Skellefteå	7,7	1,6	12,6
Åsele	2,5	1,4	3,7
Åre	1,4	-1,1	3,2
Strömsund	0,3	0,0	2,8
Östersund	4,9	3,0	2,4
De fem svagaste värdena under 2008			
Lycksele	2,2	1,7	-5,7
Vilhelmina	1,7	-0,2	-3,0
Arjeplog	4,2	2,4	-2,7
Timrå	1,8	2,4	-1,9
Boden	3,3	0,9	-1,1
Totalt medel	2,2	1,4	0,6

*Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Under den analyserade treårsperioden försvagades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Övre Norrland från 2,2% till 0,6%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader försvagades från 2,2% till 0,5%. Skillnaden mellan de två resultaten utgörs av extraordinära poster. I riket försvagades

också resultatet före extraordinära poster, från 2,5% till 0,7%.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2008 redovisade Skellefteå med 12,6%. Därefter följde Åsele med 3,7%, Åre med 3,2%, Strömsund med 2,8% och Östersund med 2,4%. Av dessa kommuner var alla utom Östersund nya i toppen jämfört med 2007.

Svagast resultat före extraordinära poster redovisade Lycksele med -5,7%. Därefter följde Vilhelmina med -3,0%, Arjeplog med -2,7%, Timrå med -1,9% och femte svagast resultat hade Boden med -1,1%. Av dessa var de bara Vilhelmina som låg bland de fem svagaste kommunerna under 2007.

Den kommun som stärkte sitt resultat före extraordinära poster mest under perioden 2006–2008 var Skellefteå med 4,9 procentenheter. Därefter kom Strömsund med 2,5, Åre med 1,8, Sorsele med 1,3 och på femte plats Åsele med 1,2 procentenheter. I botten återfanns Bräcke med -7,9 procentenheter, Arjeplog med -6,9, Vilhelmina med -4,7, Boden med -4,4 och därefter Timrå med -3,7 procentenheter.

Av Övre Norrlands kommuner redovisade 7 av 44 kommuner (16%) en positiv utveckling av resultatet före extraordinära poster under perioden. Detta var en klar minskning både 2006 och 2007.

Om en vägning görs av resultatet före extraordinära poster avseende de tre senaste årens utveckling, mellan 2006 och 2008, så var det Skellefteå som uppvisade starkast genomsnittliga resultat med 7,3% per år. Därefter följde Haparanda med 4,2%, Östersund med 3,4%, Härjedalen med 3,3% och på femte plats kom Härnösand med 3,0%.

De kommuner som uppvisade svagast genomsnittliga resultatet före extraordinära poster under perioden var Lycksele med -0,6% per år, följd av Vilhelmina -0,5%, Malå och Sorsele med 0,0%, och femte svagaste var Kalix med 0,1%.

Oförändrad investeringsvolym i gruppen

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Kommunerna i gruppen redovisade ett genomsnitt på 7% per år under hela perioden. Även riket uppvisade under samma period en investeringsvolym på 7% per år.

Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2006–2008 var Åre med i genomsnitt höga 19% per år. Därefter följde Luleå och Arjeplog med 15%, Haparanda med 14%, och Umeå med 11%.

Investeringsvolym 2006–2008*

Procent	2006	2007	2008	Snitt 06–08
---------	------	------	------	----------------

De fem kommuner som har investerat mest under perioden

Åre	16	36	4	19
Luleå	19	13	14	15
Arjeplog	19	10	15	15
Haparanda	13	19	10	14
Umeå	9	12	11	11

De sju kommuner som har investerat minst under perioden

Strömsund	1	1	2	1
Ånge	2	1	2	2
Bjurholm	2	2	3	2
Berg	3	2	3	3
Ragunda	2	2	4	3
Malå	5	3	2	3
Timrå	4	4	2	3
Totalt medel	7	7	7	7

* Nettoinvesteringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

De kommuner som investerade minst under perioden var Strömsund med 1% i snitt per år. Därefter kom Ånge och Bjurholm med i snitt 2%. På 3% låg Berg, Ragunda, Malå och Timrå. Flera av kommunerna med låga investeringsvolym är dock sådana som har sin fastighetsför-

valtning i bolagsform och därför redovisar låga värden i kommunen.

Negativ utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Övre Norrlands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar försvagades under perioden. 2006 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 146% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2007 försvagades detta mått till 134% för att under 2008 sjunka till 117%. Kommunerna kunde alltså i genomsnitt under samtliga granskade år finansiera sina investeringar med skattemedel, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme. Förklaringen till den successiva försvagningen av skattefinansieringsgraden under perioden var enbart en försvagad resultatnivå, eftersom investeringsvolymen låg konstant alla tre år under perioden.

I riket försvagades genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar från 136% till 96%.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i gruppen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna 2006–2008*

Procent	2006	2007	2008	Snitt 06–08
---------	------	------	------	----------------

De fem starkaste värdena 2006–2008

Strömsund	412	320	512	415
Ånge	380	404	207	330
Bjurholm	361	300	158	273
Sorsele	73	190	458	240
Gällivare	268	243	168	226

De fem svagaste värdena 2006–2008

Luleå	48	56	48	51
Vilhelmina	129	59	-3	62
Nordmaling	107	62	18	62
Kalix	63	61	65	63
Arjeplog	72	121	20	71

Totalt medel	143	134	117	131
---------------------	------------	------------	------------	------------

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl. försäljningar

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2006–2008 hade Strömsund, Ånge, Bjurholm, Sorsele och Gällivare med ett årssnitt på över 200%. Samtliga dessa hade dock en investeringsvolym som var mycket under genomsnittet i gruppen. De låg på 1–4% av sina nettokostnader. Gruppsnittet var 7%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Luleå, Vilhelmina, Nordmaling, Kalix, Arjeplog. Samtliga låg under 71% i genomsnitt under samma period. Förklaringen för Luleå och Arjeplog var främst att de hade en klart högre investeringsvolym än genomsnittet i gruppen. Även Nordmaling redovisade en mycket hög investeringsvolym, men hade också ett svagare resultat än genomsnittet. För Arjeplog, Kalix och Vilhelmina var det främst kommunernas svaga resultat som ledde till svaga skattefinansieringsgrader.

Avslutningsvis kan det nämnas att 24 kommuner (54%) under 2006–2008 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 20 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten för att kunna nå en finansiering av sina investeringar.

Försvagad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Övre Norrlands genomsnittliga soliditet försvagades med 5 procentenheter från 2% till -3% mellan 2006 och 2008, medan rikets soliditet sjönk med 6 procentenheter från 5% till -1%. Den negativa soliditetsutvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen förändrades för kommunsektorn under 2007. Konsekvensen för de allra flesta kommunerna blev att pensionsförpliktelser inom linjen ökade väsentligt.

Soliditet 2006–2008*

Procent	2006	2007	2008	Förändr 06–08
---------	------	------	------	------------------

De fem starkaste värdena under 2008

Skellefteå	24	51	53	29
Piteå	45	36	37	-8
Luleå	42	34	32	-10
Övertorneå	40	34	31	-9
Vilhelmina	40	33	30	-10

De fem svagaste värdena under 2008

Ragunda	-51	-57	-58	-7
Timrå	-37	-42	-47	-10
Bjurholm	-35	-39	-42	-7
Kramfors	-37	-42	-42	-5
Krokom	-23	-31	-31	-8

Totalt medel	2	-3	-3	-5
---------------------	----------	-----------	-----------	-----------

*Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

Starkast soliditet under 2008 hade Skellefteå med 53%, följd av Piteå med 37%, Luleå med 32%, Övertorneå med 31% och på femte plats återfanns Vilhelmina med 30%. Ny i toppen sedan 2007 är Skellefteå som ökade sin soliditet kraftigt på grund av försäljning av tillgångar.

Svagast soliditet under 2008 uppvisade Ragunda med -58%. Näst svagast solidi-

tet uppvisade Timrå med -47%. Dessa följdes av Bjurholm med -42%, Kramfors med -42% och Krokom med -31%. Dessa fem kommuner och ytterligare 19 kommuner i gruppen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med 2007 var antalet kommuner med negativ soliditet oförändrat.

Av de 44 kommunerna i gruppen var det bara Skellefteå och Haparanda som under perioden lyckades förbättra sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2006 och 2008. Dessa kommuner redovisade dock stora intäkter från försäljningar av tillgångar. Av de övriga 42 kommunerna uppvisade Överkalix, Strömsund, Ånge och Dorotea en oförändrad soliditet under perioden. Resterande 38 kommuner försvagade sin soliditet.

Lycksele, Robertsfors, Nordmaling, Berg, Timrå, Vilhelmina och Luleå tillhörde de kommuner som försvagade sin soliditet med 10 procentenheter eller mer. I vissa kommuner berodde det på en hög investeringsvolym, medan det i andra berodde på svaga resultat.

Soliditet är dock ibland problematisk att jämföra kommuner emellan, då en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Även olika typer av bolagiseringar som te x "AB Stadshus" har de senaste åren påverkat jämförelserna mellan kommunerna.

Konstant kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Gruppens genomsnittliga kassalikviditet förbättrades marginellt under perioden från 97% till 98%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna nästan var exakt lika stora som de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är mer

än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, d v s låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet försvagades marginellt mellan 2006 och 2008, från 79% till 78%. Många kommuner i Övre Norrland ligger alltså på en klart högre likviditetsnivå än i riket.

Kassalikviditet 2006–2008*

Procent	2006	2007	2008
---------	------	------	------

De fem starkaste värdena under 2008

Härjedalen	376	374	396
Övertorneå	262	239	262
Norsjö	223	222	186
Malå	155	163	184
Piteå	138	135	168

De fem svagaste värdena under 2008

Luleå	36	44	30
Arjeplog	41	62	32
Bräcke	105	66	32
Umeå	35	30	39
Nordmaling	92	77	45

Totalt medel	97	100	98
---------------------	-----------	------------	-----------

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

Återigen bör betonas att variationen mellan gruppens kommuner var stor. Kassalikviditeten varierade mellan 396% och 45%. Jämfört med 2007 har avståndet mellan starkaste och svagaste värdena dock krympt något. Allt fler kommuner som har överlikviditet utnyttjar den till att finansiera sina investeringar om det är nödvändigt, istället för att gå ut på marknaden och låna.

Starkast kassalikviditet 2008 hade Härjedalen med 396%, därefter följde Övertorneå med 262%, Norsjö med 186%, Malå med 184% och Piteå med 168%. Svagast

likviditet hade Luleå 30%, Arjeplog och Bräcke med 32%, Umeå med 34% och Nordmaling med 44%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med tillfällig upplåning om det behövs.

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någons mellan likviditetsmåten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som "medellång betalningsberedskap".

Studeras 2006 i förhållande till 2008 stärktes de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader. De låg på –11% under 2006. År 2007 förbättrades de till –6%, för att under 2008 försvagas till –7%. I riket skedde också en förbättring under perioden, från –11% till –8%.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterade till verksamhetens kostnader under 2008 uppvisade Skellefteå med 211%. Näst starkast var Härjedalen med 45%. Sedan följde Piteå med 27%. Positiva värden redovisades av ytterligare 12 kommuner, totalt 14 stycken. Detta var ungefär samma som under 2007. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karakteriseras ofta av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotill-

gångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar.

Finansiella nettotillgångar 2006–2008*

Procent	2006	2007	2008
De fem starkaste värdena under 2008			
Skellefteå	42	212	211
Härjedalen	51	48	45
Piteå	16	18	27
Östersund	29	29	23
Härnösand	14	19	19
De fem svagaste värdena under 2008			
Bräcke	–22	–27	–58
Ragunda	–60	–52	–55
Bjurholm	–60	–55	–53
Vännäs	–47	–47	–46
Haparanda	–48	–44	–41
Totalt medel	–11	–6	–7

* Se beskrivning sidan 12.

Svagast värde uppvisade Bjurholm med –58%, följd av Ragunda med –55%, Bjurholm med –53%, Vännäs med –46% och Haparanda med –41%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks de ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Haparanda och Vännäs har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De tre andra kommunerna har däremot både en svag soliditet och finansiella nettotillgångar. Nackdelen för en kommun med stor andel av sina tillgångar i anläggningstillgångar är att kommunen kan få problem med att frigöra likviditet om kommunens verksamhets behöver omvandlas.

Skattesatsen ökade något

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen

pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Den genomsnittliga primärkommunala skattesatsen i gruppen ökade mellan 2006 och 2008 från 22,61 kr till 22,62 kr.

Lägst skatt i Övre Norrland under 2008 hade Övertorneå med 21,53 kr, följd av Örnsköldsvik med 21,79 kr. Högst skatt hade Ragunda med 23,57 kr. Näst högst hade Norsjö och Malå med 23,15 kr.

Det är dock problematiskt att jämföra kommunerna i de fyra länen, då det har skett olika skatteväxling med landstingen. Skattesatsen ger dock en indikation på vilket eventuellt finansiellt handlingsutrymme kommunen har jämfört med övriga kommuner i gruppen.

Skattesats 2006–2008

Kr	2006	2007	2008
De fem kommunerna med lägst skattesats 2008			
Övertorneå	21,53	21,53	21,53
Örnsköldsvik	21,79	21,79	21,79
Jokkmokk	21,88	21,88	21,88
Piteå	22,03	22,03	22,03
Arvidsjaur	22,08	22,08	22,08
De fem kommunerna med högst skattesats 2008			
Ragunda	23,57	23,57	23,57
Bräcke	22,57	22,57	23,32
Malå	23,15	23,15	23,15
Norsjö	23,15	23,15	23,15
Sollefteå	23,09	23,09	23,09
Totalt medel	22,61	22,61	22,62

Sjunkande borgensåtaganden

Kommunerna i Övre Norrland fortsatte under perioden att minska sina borgensåtaganden, dock i något minskad omfattning jämfört med tidigare. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade kommunerna i gruppen ett genomsnittligt värde på 38% år 2006. Två år senare hade det sjunkit till 35%. En förklaring till detta är minskade borgensåtaganden för egnahem och småhus. På senare år har även försäljningar av bostadsbestånd och att några kommu-

ner har övergått från borgen till internbanksförfarande spelat roll.

De kommuner i gruppen som under år 2008 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var Örnsköldsvik (117%), Ånge (88%), och Berg (80%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Malå, Ragunda, Åre (1%) samt Sundsvall (2%).

Borgensåtagande* 2006–2008

Procent 2006 2007 2008

De fem kommunerna med lägst borgensåtagande 2008

Malå	1	1	1
Ragunda	2	1	1
Åre	2	2	1
Sundsvall	3	2	2
Bjurholm	9	8	4

De fem kommunerna med högst borgensåtagande 2008

Örnsköldsvik	61	89	117
Ånge	88	86	83
Berg	93	89	80
Arvidsjaur	69	65	67
Kalix	61	56	63

Totalt medel 38 35 35

* Borgensåtagande i % av verksamhetens kostnader

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, minskade sina borgensåtagande mest under perioden var Härnösand med –37 procentenheter följt av Östersund med –25 procentenheter. Därefter följde Timrå med –17 procentenheter.

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtagande mest under perioden var Örnsköldsvik med 56 procentenheter följt av Sorsele med 17 procentenheter och därefter kom Storuman med 7 procentenheter.

27 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (61%). Fem uppvisade oförändrad nivå och resterande 12 kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Försvagad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot ”resultat 1” eller resultat-

raden ”verksamhetens nettokostnader”. Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse på nämndnivå varierande den under perioden. Under 2006 låg den på –0,2%. År 2007 föll den till –0,6%, för att under 2008 förbättras till –0,2%. Det innebär att den genomsnittliga budgetavvikelsen bland kommunerna i Övre Norrland var negativ under samtliga tre granskade år.

16 kommuner uppvisade under 2008 en positiv avvikelse och 28 kommuner redovisade en negativ budgetavvikelse på nämndnivå. Jämfört med 2006 var det ett något starkare utfall, då 22 kommuner hade negativa budgetavvikelser.

Sammanfattningsvis

Den svenska konjunkturavmattningen påverkade kommunsektorn redan under 2008, trots att effekterna förväntades slå fullt ut mot kommunerna med något års fördröjning. Många kommuner i Norrlands län har, efter försvagat resultat under 2008, nu nått en resultatnivå som inte ger utrymme för några större oförutsedda kostnader. Varje sådan kostnad kommer att innebära en risk för att kommunen inte klarar av det lagstadgade balanskravet. Vidare kommer varje kostnadsökning medföra att kommunen får mindre möjlighet att skattefinansiera sina investeringar. Detta leder i sin tur till en ökad lånefinansiering som innebär ökade finansiella kostnader för kommunen i framtiden. Dessa finansiella kostnader tar då i anspråk en större andel av skatteintäkterna och det blir mindre kvar till den löpande verksamheten.

Därför är det grundläggande att den löpande balansen mellan intäkter och kostnader bibehålls även under en lågkonjunktur. Då kommer den enskilda kommunen att kunna bevara den finansiella kontroll som är så viktig för att man skall kunna bedriva en god planerad kommunal service över tiden.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme på kort och lång sikt är skillnaderna stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. Övre Norrland innehåller kommuner såsom, Dorotea, Gällivare, Härjedalen, Luleå, Norsjö, Piteå, Skellefteå, Storuman, Umeå, Åsele, Östersund och Örnsköldsvik som 2008 uppvisade goda och/eller kontrollerade resultatnivåer i kombination med relativt god finansiell ställning.

Gruppen innehöll också under 2008 ett antal kommuner som både har problem med svaga resultatnivåer och en svag finansiell ställning – i många fall kombinerat med en hög skattesats. Dessa är Kalix, Kramfors, Nordmaling, Pajala, Ragunda, Robertsfors, Sorsele, Timrå och Överkalix.

På nästa sida finns en tabell som

försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2008 års räkenskaper. Den är ett komplement till den finansiella profil som redovisas på sidorna 13–17. Där kan du ta del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Övre Norrland 2008

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2008 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen en kommun befinner sig, desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Övertorneå har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>22,00 kr eller lägre Övertorneå Örnsköldsvik Jokkmokk</p>	<p>22,01 till 22,50 kr Piteå Arvidsjaur Boden Älvsbyn Arjeplog Haparanda Luleå Sundsvall Gällivare Kalix Timrå Östersund Robertsfors Skellefteå Pajala</p>	<p>22,51 kr eller högre Krokom Åre Överkalix Umeå Nordmaling Härjedalen Kiruna Kramfors Lycksele Berg Bjurholm Dorotea Sorsole Storuman Vilhelmina Vindeln Vännäs Åsele Ånge Härnösand Strömsund Sollefteå Malå Norsjö Bräcke Ragunda</p>
<p>Resultatnivå 2008 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)</p>	<p>1,5% eller starkare Skellefteå Åsele Åre Strömsund Östersund Gällivare Krokom Piteå Örnsköldsvik Dorotea Härjedalen</p>	<p>1,49% till 0,0% Ånge Älvsbyn Sollefteå Norsjö Haparanda Sundsvall Umeå Sorsole Storuman Bräcke Härnösand Bjurholm Luleå Kramfors Malå Överkalix Arvidsjaur Pajala Jokkmokk Kiruna Vännäs</p>	<p>-0,1% eller svagare Berg Kalix Övertorneå Ragunda Nordmaling Robertsfors Vindeln Boden Timrå Arjeplog Vilhelmina Lycksele</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktig resultatnivå 2006–2008**

(Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader)

1,5% eller starkare

Skellefteå
Haparanda
Östersund
Härjedalen
Härnösand
Gällivare
Krokom
Åsele
Dorotea
Piteå
Umeå
Norsjö
Storuman
Ånge
Örnsköldsvik
Kiruna
Älvsbyn

1,49% till 0,0%

Sollefteå
Arjeplog
Luleå
Åre
Övertorneå
Arvidsjaur
Boden
Strömsund
Bräcke
Jokkmokk
Vännäs
Timrå
Sundsvall
Bjurholm
Nordmaling
Ragunda
Berg
Vindeln
Överkalix
Kramfors
Pajala
Kalix
Robertsfors
Malå
Sorsole

–0,1% eller svagare

Vilhelmina
Lycksele

Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2008

(Kassalikviditet)

75% eller högre

Härjedalen
Övertorneå
Norsjö
Malå
Piteå
Vilhelmina
Dorotea
Härnösand
Skellefteå
Strömsund
Gällivare
Lycksele
Storuman
Vännäs
Vindeln
Åsele
Örnsköldsvik
Ånge
Jokkmokk
Krokom
Älvsbyn
Boden

74,9% till 55%

Ragunda
Berg
Sollefteå
Robertsfors
Överkalix
Pajala
Bjurholm
Kramfors
Sorsole
Timrå
Sundsvall
Åre
Haparanda
Östersund

54,9% eller lägre

Kalix
Kiruna
Arvidsjaur
Nordmaling
Umeå
Arjeplog
Bräcke
Luleå

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
**Långsiktigt finansiellt
handlingsutrymme 2008**

(Soliditet inkl pensionsåtagande)

25% eller högre

 Skellefteå
Piteå
Luleå
Övertorneå
Vilhelmina
Östersund
Härjedalen
Norsjö

24,99% till 0%

 Dorotea
Arjeplog
Boden
Örnsköldsvik
Umeå
Storuman
Åsele
Åre
Lycksele
Gällivare
Jokkmokk

-0,1% eller svagare

 Sundsvall
Vindeln
Vännäs
Berg
Kiruna
Malå
Haparanda
Arvidsjaur
Ånge
Härnösand
Kalix
Strömsund
Bräcke
Sollefteå
Älvsbyn
Nordmaling
Pajala
Överkalix
Robertsfors
Krokom
Sorsole
Bjurholm
Kramfors
Timrå
Ragunda

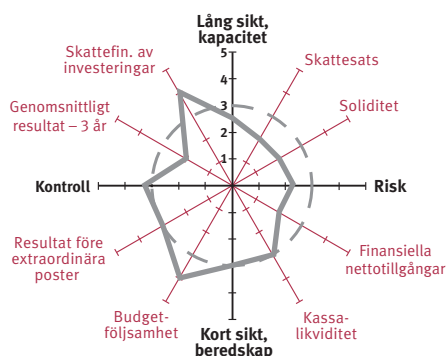
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella nyckeltal, Övre Norrland 2006–2008

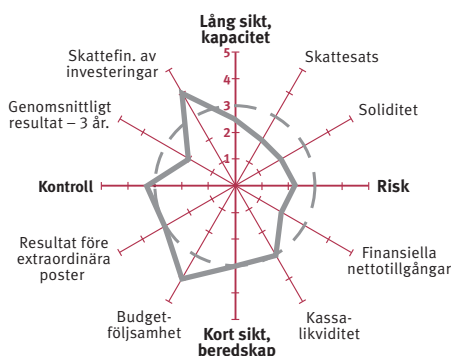
	2006	2007	2008
Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	92,6	93,5	94,5
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,7	4,7	4,5
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,1	0,1	0,3
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	97,4	98,3	99,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	143	134	117
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	7,1	7,1	6,6
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	2,2	1,4	0,6
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	2,2	5,5	0,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	1,4	1,8	1,4
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	2	-3	-3
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,59	22,62
Kassalikviditet, %	97	100	98
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-11	-6	-7
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	37	35	35
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,3	-0,6	-0,2

Så tolkar du den finansiella profilen!

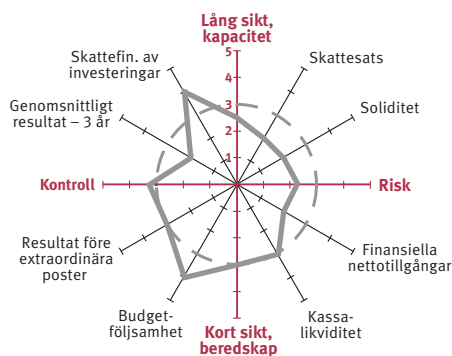
Den finansiella profil i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

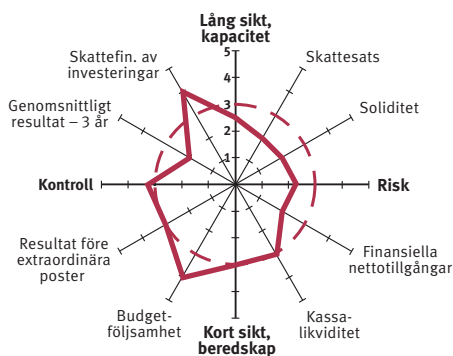
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 12.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5 enligt normalfördelningskurvan. Det finns 44 kommuner i gruppen Övre Norrland och poängen har fördelats enligt följande: De fem kommuner som har de starkaste observationerna/nyckeltalen har fått en femma (11%), de tio kommunerna därefter har fått en fyra (22%). De fjorton kommuner som ligger i mitten har fått en trea (34%). Påföljande tio kommuner har fått en tvåa (22%) och de fem svagaste kommunerna har följaktligen fått en etta (11%).

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättnings-tillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmätten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Piteå kommun 2006–2008

Syftet med den här analysen är att redovisa var Piteå kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2006–2008 i förhållande till övriga 44 kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. I denna analys benämns gruppen som kommunerna i "Övre Norrland". Analysen görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen i förhållande till länens övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polardiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Ytterligare beskrivning av profilens konstruktion återfinns i ett särskilt avsnitt i denna rapport.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Piteå kommun för 2006–2008 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har i förhållande till övriga kommuner i länet. Den finansiella profilen är dock relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i det granskade länet, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Piteå och för genomsnittet i gruppen. Därefter följer en kortfattad analys av hur

de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2006 och 2008. Till sist ges en avslutande kommentar till Piteå's finansiella ställning och utveckling avseende de senaste tre åren.

Några finansiella nyckeltal under perioden 2006–2008

Nettokostnadsandel, utveckling jämfört med föregående år

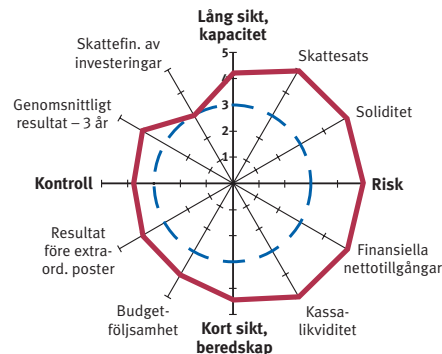
En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

När Piteå's nettokostnadsandel för 2008 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 95,5% av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 3,7% och finansnettot $-1,3\%$. Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt tog i anspråk 97,9% av skatteintäkterna. Kommunens nettokostnadsandel har jämfört med 2006 och 2007 utvecklats i negativ riktning men låg för 2008 fortfarande under de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning.

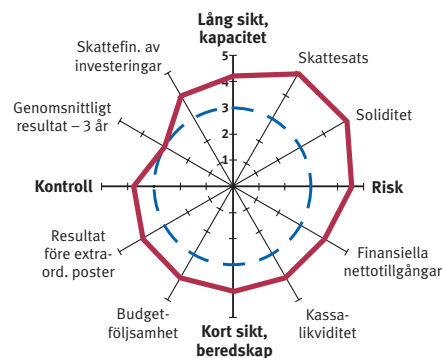
Resultat före extraordinära poster

Ett annat mått på balansen mellan löpande intäkter och kostnader är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

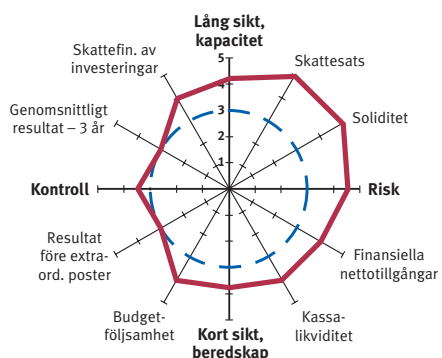
Piteå kommun 2008

Piteå kommun 2007

Piteå kommun 2006

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, redovisade Piteå ett försvagat resultat mellan 2006 och 2008. Kommunen gick från 2,4% till 1,8% mellan 2006 och 2008. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Övre Norrland var en försvagning från 2,2% till 0,6%.

Piteå redovisade under perioden precis som genomsnittet i gruppen en försämring. Skillnaden var att Piteå redovisade en försvagning med 0,6 procentenheter medan gruppen redovisade en försvagning på 1,6 procentenheter.

Kommunen hade under 2008 det åttonde starkaste resultatet i gruppen. Detta innebär en 4:a i den finansiella profilen. Det var samma som under 2007 men en förbättring jämfört med 2006, då poängen var en 3:a.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter för materiella anläggningstillgångar med avdrag för eventuella investeringsbidrag. I nettoinvesteringar räknas inga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Relateras Piteås nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2006–2008 hade en total investeringsvolym som var lägre jämfört med övriga kommuner i gruppen. I genomsnitt investerade Piteå kommun för 5,0% av sina nettokostnader per år under perioden. Värdet för gruppen uppgick till 6,9% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgrad av investeringarna". Redovisades ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer,

innebar det att kommunen kunde skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Mellan 2006 och 2007 försvagades skattefinansieringsgraden av investeringarna från 161% till 151%. Det berodde dels på att nettoinvesteringarna ökade från 75,3 till 79,8, dels på att resultatet försvagades från 46,9 till 43,5 mkr.

Under 2008 försvagades skattefinansieringsgraden av investeringarna ytterligare och uppgick till 106%. Det berodde återigen både på att resultatet försvagades från 43,5 till 36,5 mkr och att nettoinvesteringarna ökade från 79,8 till 96,5 mkr. Men även minskade avskrivningar, från 76,5 till 65,9 mkr, påverkade utvecklingen.

För gruppens kommuner i genomsnitt, uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 144%, 134% samt 117% under den aktuella perioden. Det innebär en genomsnittlig skattefinansieringsgrad på 131%. Piteås genomsnittliga skattefinansieringsgrad uppgick till 139%. I jämförelse med gruppens snitt var Piteås skattefinansieringsgrad således något starkare under perioden.

När det gäller poängen för skattefinansieringsgrad av investeringar i den finansiella profilen, låg Piteå på en 4:a under 2006 och 2007. Denna poäng försämrades till en 3:a under 2008.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Piteå kommun hade 2008 en soliditet som var klart starkare än snittet i gruppen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 37% jämfört med genomsnittliga -3%.

Under perioden uppvisade Piteå utvecklingsmässigt samma svaga trend som genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen försvagade sin soliditet med

8 procentenheter, från 45% till 37%, medan den genomsnittliga soliditeten i länet försvagades med 5 procentenheter, från 2% till -3%. Den negativa soliditetsutvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen ändrades för kommunkoncern under 2007. Konsekvensen för majoriteten av kommunerna blev att pensionsförpliktelser inom linjen ökade väsentligt.

Piteå hade 2008 den näst starkaste soliditeten i gruppen. Endast Skellefteå uppvisade ett starkare värde. Detta innebär en 5:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2006 och 2007.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2006 uppgick Piteås kassalikviditet till 138%. År 2007 försvagades den till 135%, för att 2008 förbättras och uppgå till 168%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i gruppen försvagades marginellt från 99% till 98% under de granskade åren. Detta innebär att likviditeten i Piteå kommun utvecklades starkare än genomsnittet bland kommunerna i gruppen.

Piteås likviditetsutveckling och -nivå innebär att kommunen i den finansiella profilen gick från en 4:a till en 5:a under perioden.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart mellan kommunerna emellan. Måttet är viktigt eftersom det speglar den finansiella handlingsbered-

skap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Under perioden förbättrade Piteå sina finansiella nettotillgångar från 16% till 27%. Detta innebär att kommunens finansiella tillgångar överstiger de finansiella skulderna. Jämfört med övriga kommuner i gruppen har Piteå klart starkare finansiella nettotillgångar. Gruppen som helhet har under perioden förbättrat sig från -11% till -7%. Piteås värde för de finansiella nettotillgångarna innebar en 5:a i den finansiella profilen. Det är en förbättring jämfört med 2006 och 2007 då poängen var en 4:a.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Piteås skattesats uppgick under hela perioden till 22,03 kr. Det var 59 öre lägre än den genomsnittliga skattesatsen bland Övre Norrlands kommuner, som uppgick till 22,62 kr under 2008. Detta innebar att kommunen fick en 5:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2006 och 2007.

Den genomsnittliga skattesatsen i gruppen ökade marginellt under perioden, från 22,59 kr till 22,62 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kost-

nader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Piteå har storleken på budgetavvikelsen varit lika stor samtliga år under perioden, enda skillnaden är att avvikelsen ibland varit negativ och ibland positiv. Under 2008 var avvikelsen -0,3% medan den under 2006 och 2007 var 0,3%. För gruppens kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till -0,2% 2006, -0,4% 2007 samt -0,2% 2008, det vill säga den genomsnittliga budgetföljsamheten i gruppen var relativt oförändrad under de tre senaste åren.

Poängen för budgetföljsamhet i profilen har varit en 4:a under hela perioden.

Borgensåtagande

Piteå hade 2008 beviljat högre borgensåtaganden jämfört med genomsnittet bland kommunerna i Övre Norrland. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Piteå ett värde på 59%, medan genomsnittet i gruppen låg på 35%. Under 2006 uppgick detta mått i gruppen till 37%, vilket innebär att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i gruppen minskade under perioden. Piteå kommun uppvisade samma trend som gruppen. I Piteå minskade borgensåtagandena i relation till verksamhetens kostnader från 67% till 59%. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Den finansiella profilens utveckling mellan 2006 och 2008

Fyra av de åtta nyckeltalen i den finansiella profilen förändrades poängmässigt om 2006 och 2008 jämförs. Tre av nyckeltalen förbättrades medan ett försämrades. Detta innebär att Piteå marginellt förbättrat tre av fyra perspektiv i den finansiella profilen mellan 2006 och 2008.

Kontrollperspektivet förbättrades mellan 2006 och 2008 från 3,5 till 3,75 poäng. Förklaringen var att poängen för resultat före extraordinära poster och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren förbättrades från 3:or till 4:or medan

skattefinansieringsgraden av investeringarna försvagades från en 4:a till en 3:a. Det fjärde nyckeltalet, budgetföljsamhet, låg på en 4:a under hela perioden.

Den långsiktiga handlingsberedskapen

låg på oförändrade 4,25 poäng under perioden. Trots detta förändrades två nyckeltal i perspektivet. Genomsnittligt resultat under de tre senaste åren förbättrades från en 3:a till en 4:a medan det omvända gällde för skattefinansieringsgraden av investeringarna, det vill säga en försämring från en 4:a till en 3:a. Skattesats och soliditet låg båda på 5:or under hela perioden.

Poängen för **riskförhållande** förbättrades från 4,5 till 5,0 under hela perioden. I perspektivet förbättrades finansiella nettotillgångar och kassalikviditet, från en 4:a till en 5:a. Övriga nyckeltal var poängmässigt oförändrade. Skattesats och soliditet låg på 5:or.

För det avslutande fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, förbättrades poängen från 3,75 till 4,5. Utvecklingen förklaras av att resultat före extraordinära poster förbättrades från en 3:a till en 4:a och att finansiella nettotillgångar och kassalikviditet förbättrades från en 4:a till en 5:a. Det fjärde nyckeltalet, budgetföljsamhet, låg på 4:or under hela perioden.

Avslutande kommentar

Piteås finansiella utveckling under den studerade treårsperioden har resulterat i en förbättrad finansiell profil, vilket innebär att kommunen uppvisat en starkare finansiell utveckling än genomsnittet i gruppen. Kommunen har därmed en starkare finansiell ställning vid 2008 än vid 2006.

Det kan vidare konstateras att den svenska konjunkturavmattningen påverkade kommunsektorn redan under 2008 trots att effekterna förväntas slå fullt ut mot kommunerna med något års fördröjning. Piteå redovisar liksom flera andra kommuner i Övre Norrland ett försvagat resultat. Skillnaden mellan Piteå och flera av kom-

munerna i gruppen är emellertid att Piteå fortfarande har en god resultatnivå medan ett antal av de övriga kommunerna i gruppen har problem med att upprätthålla en ekonomi i balans.

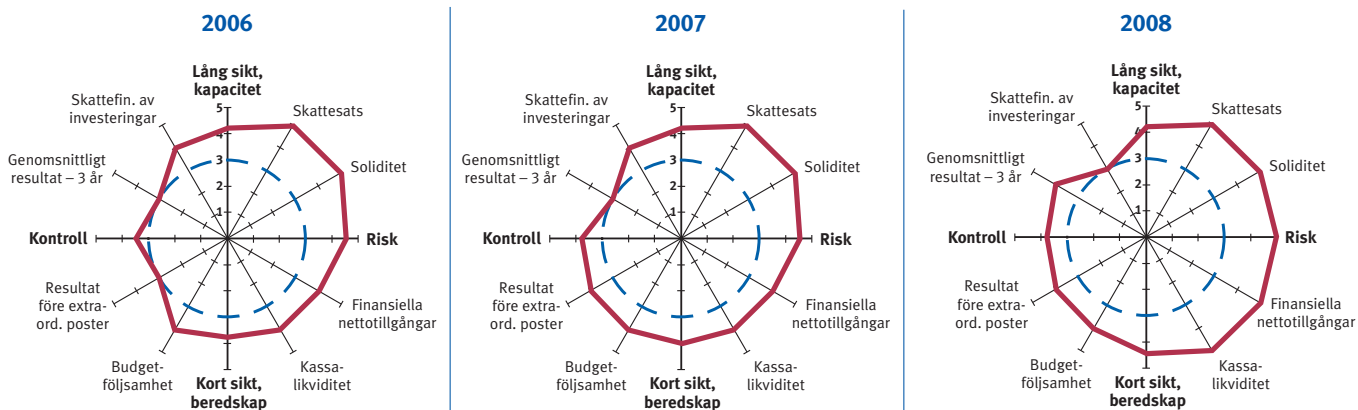
Piteås finansiella ställning ger goda möjligheter att möta rådande lågkonjunktur och bevara den finansiella kontroll som är viktig för att över tid kunna upprätthålla en god planerad kommunal service.

Finansiella nyckeltal

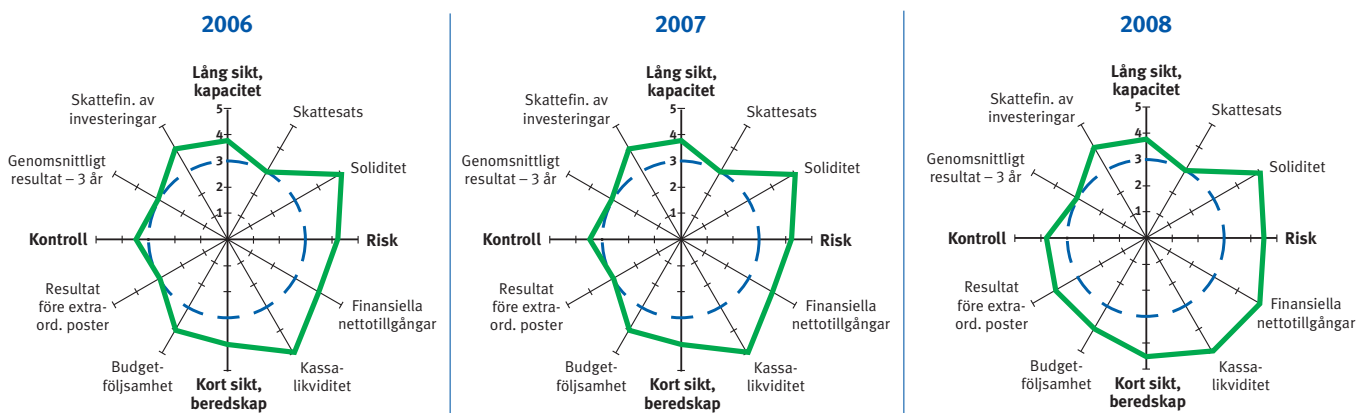
	2006		2007		2008	
	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	92,6	94,2	93,6	93,9	94,5	95,5
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	4,7	4,6	4,7	4,5	4,5	3,7
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	0,1	-1,7	0,1	-1,0	0,3	-1,3
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	97,4	97,1	98,3	97,4	99,3	97,9
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	144	161	134	151	117	106
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	7,1	4,7	7,1	4,8	6,6	5,5
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	2,2	2,4	1,4	2,2	0,6	1,8
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	2,3	2,4	1,4	2,2	0,5	1,8
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	1,4	1,1	1,8	1,8	1,4	2,1
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	2	45	-3	36	-3	37
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,03	22,59	22,03	22,62	22,03
Kassalikviditet, %	99	138	100	135	98	168
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-11	16	-6	18	-7	27
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	37	67	36	64	35	59
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,2	0,3	-0,4	0,3	-0,2	-0,3

Finansiella profiler för Piteå kommun . . .

. . . i förhållande till Övre Norrland

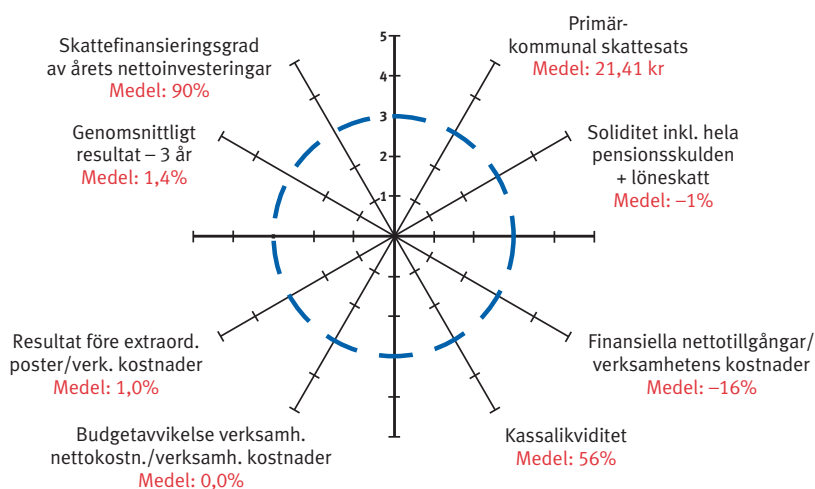
. . . i förhållande till riket

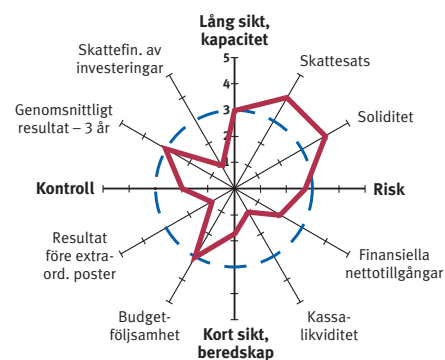
44 finansiella profiler

– Kommunerna i Övre Norrland 2008

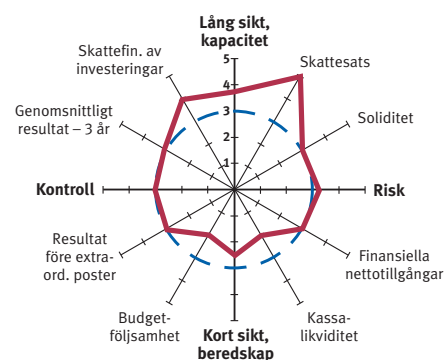
Medelvärden i profilen 2008

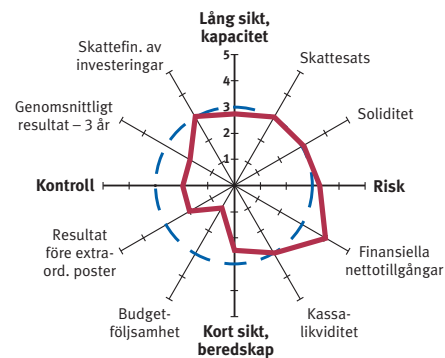
Arjeplog

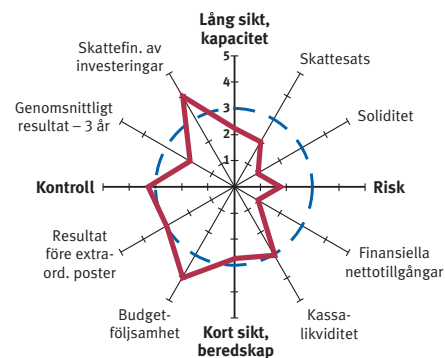
Arvidsjaur

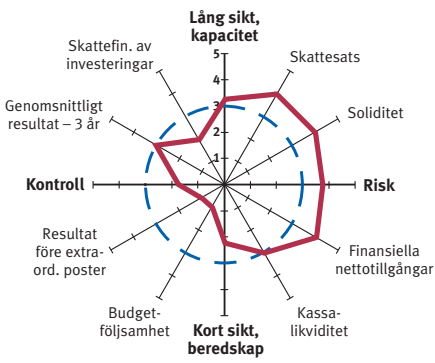
Berg

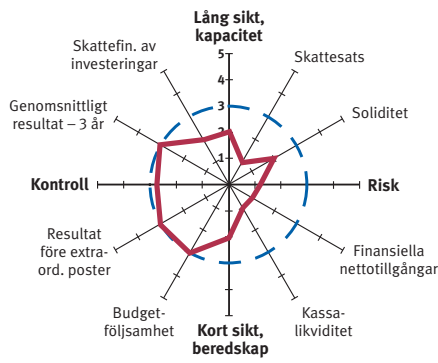
Bjurholm

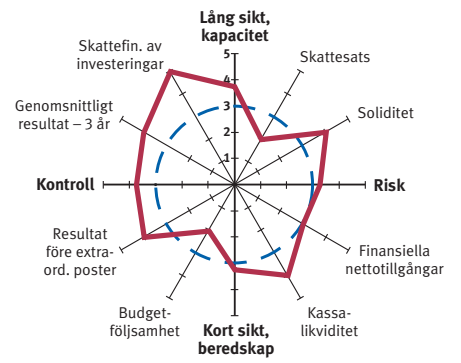
Boden

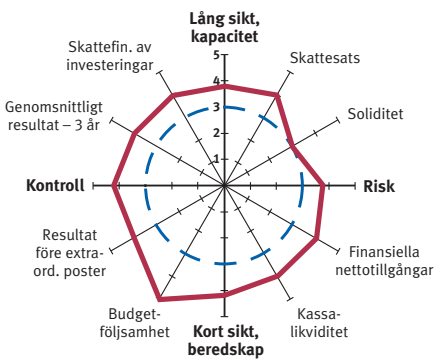
Bräcke

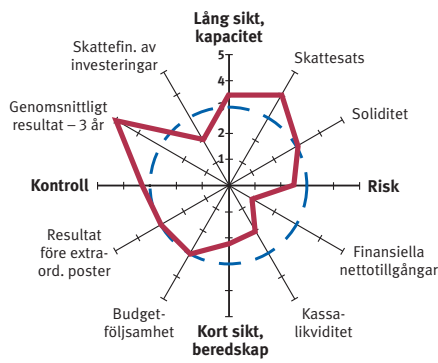
Dorotea

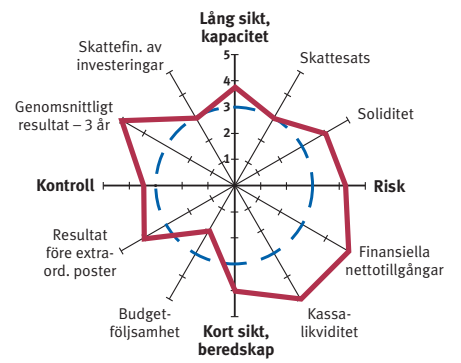
Gällivare

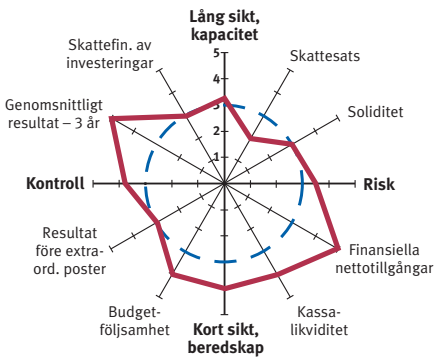
Haparanda

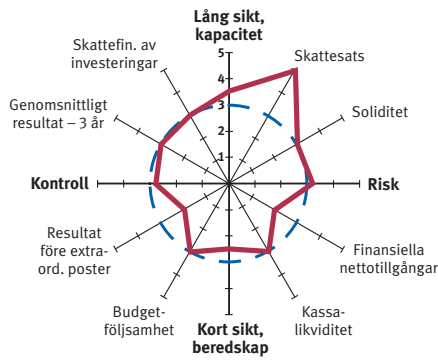
Härjedalen

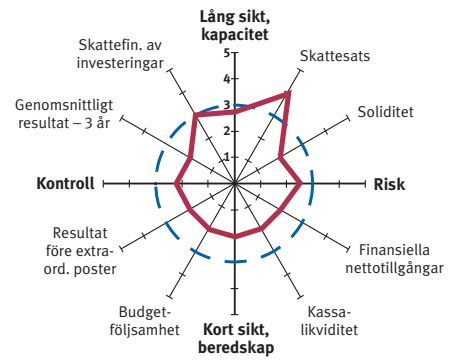
Härnösand

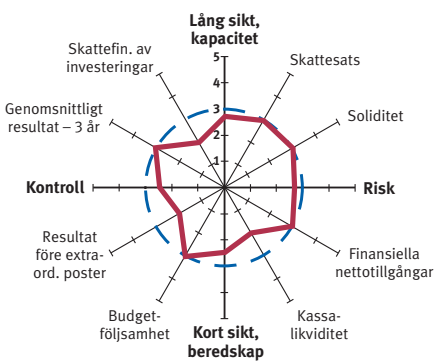
Jokkmokk

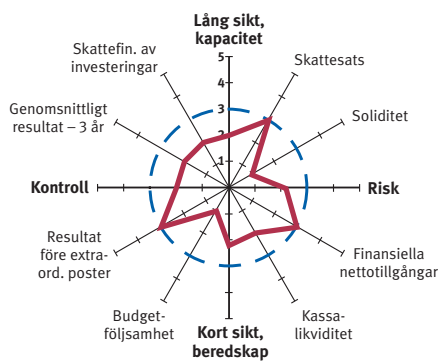
Kalix

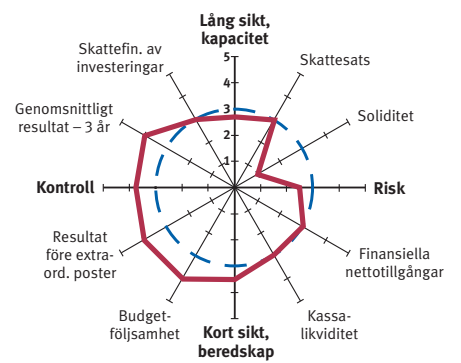
Kiruna

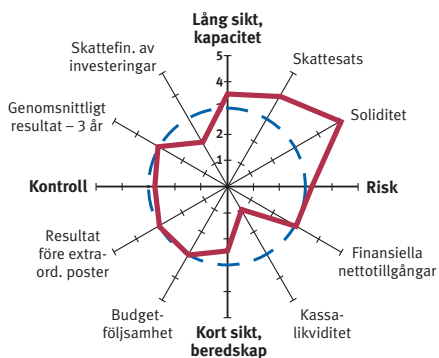
Kramfors

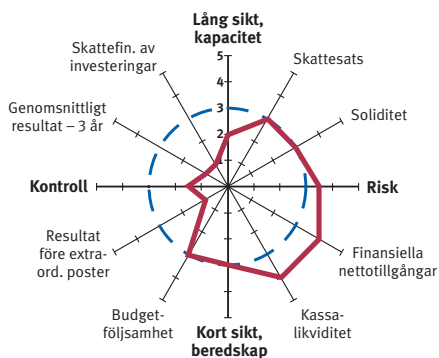
Krokoms

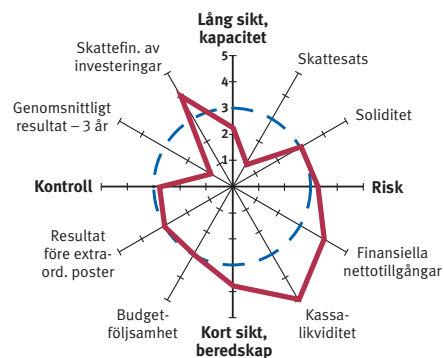
Luleå

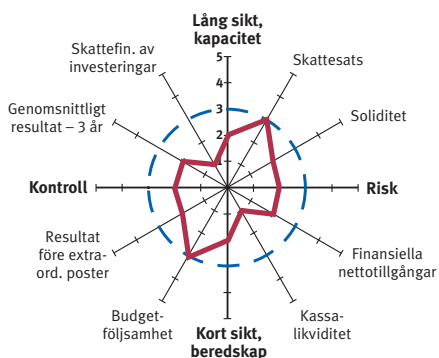
Lycksele

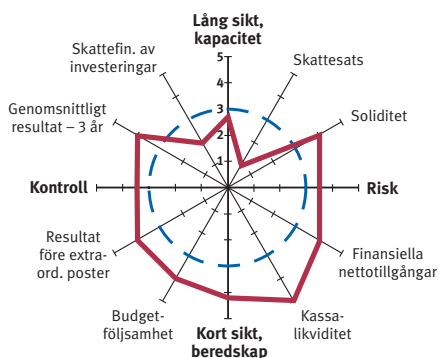
Malå

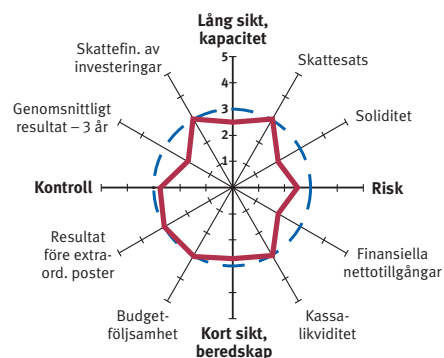
Nordmaling

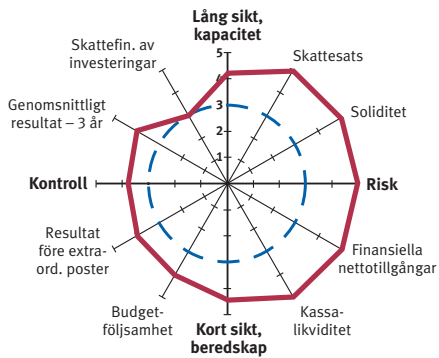
Norsjö

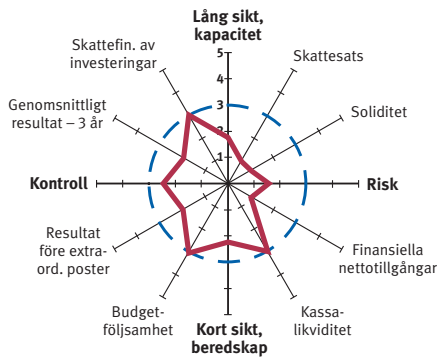
Pajala

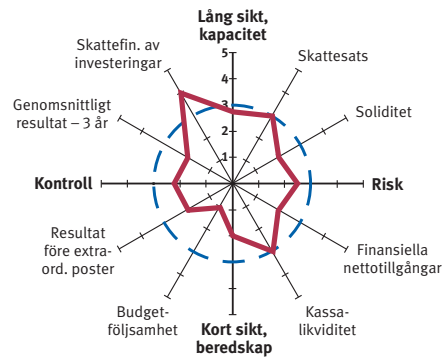
Piteå

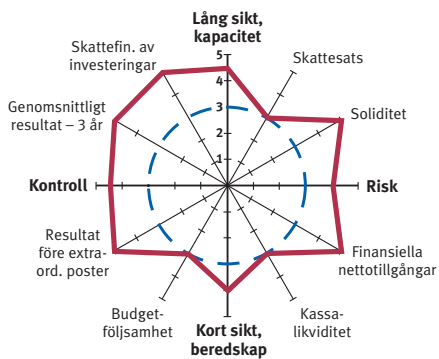
Ragunda

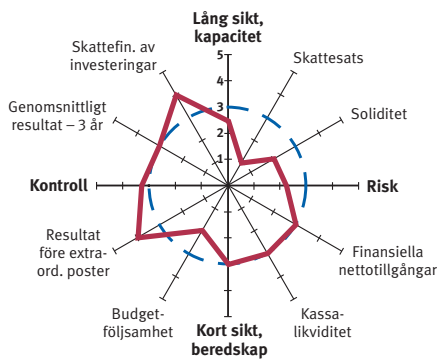
Robertsfors

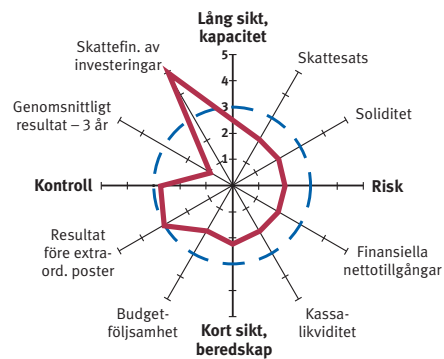
Skellefteå

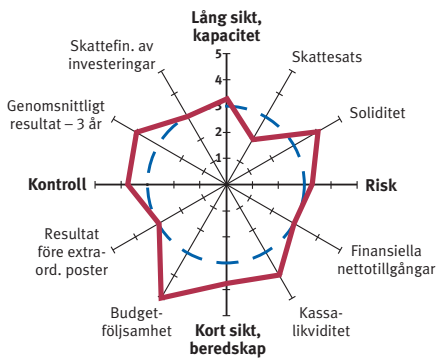
Sollefteå

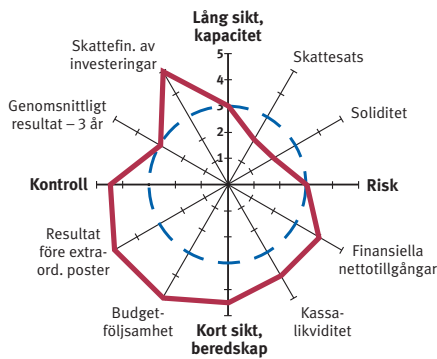
Sorsele

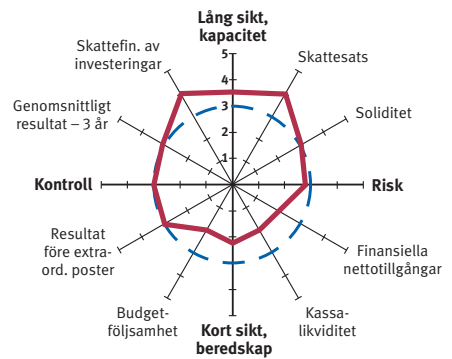
Storuman

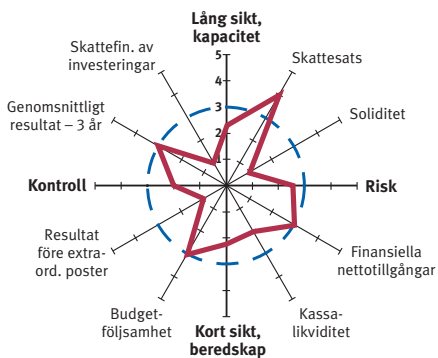
Strömsund

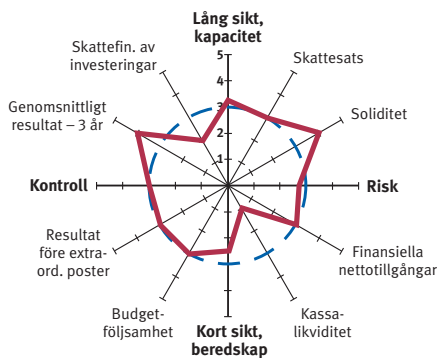
Sundsvall

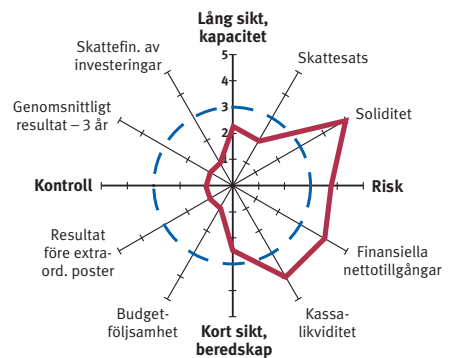
Timrå

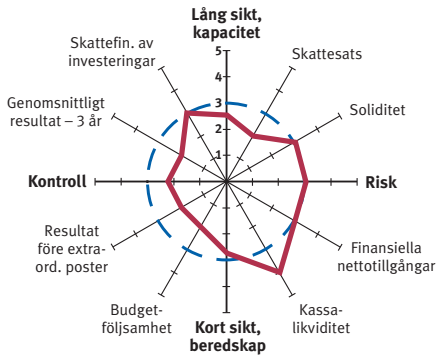
Umeå

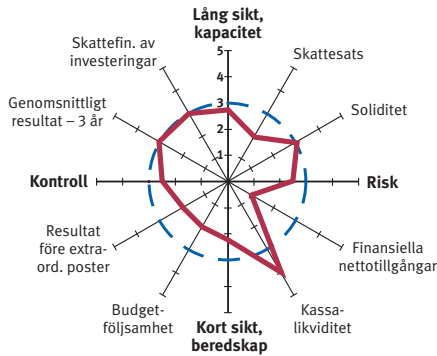
Vilhelmina

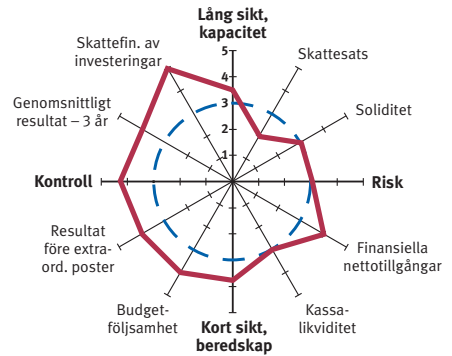
Vindeln

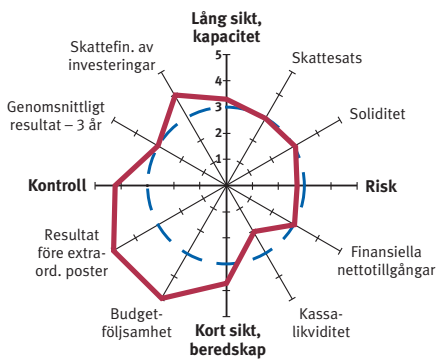
Vännäs

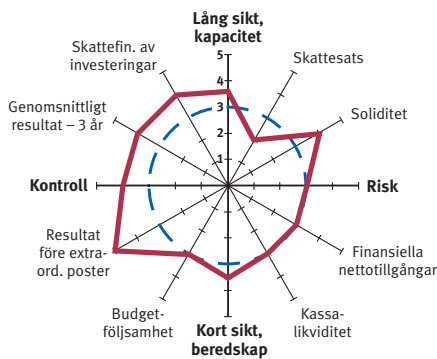
Ånge

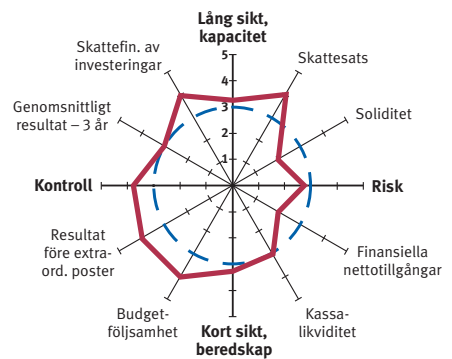
Åre

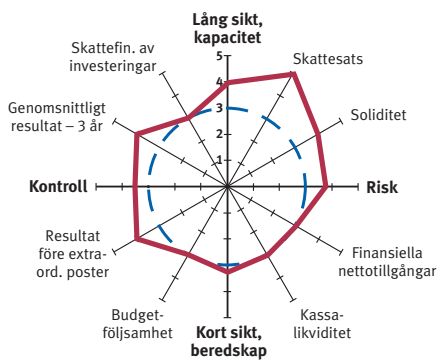
Åsele

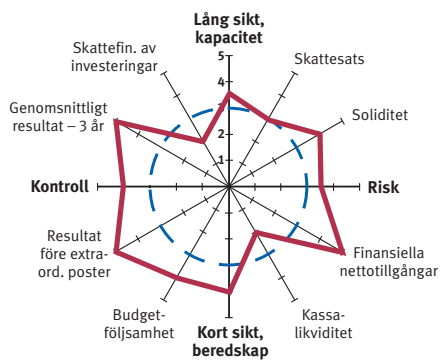
Älvsbyn

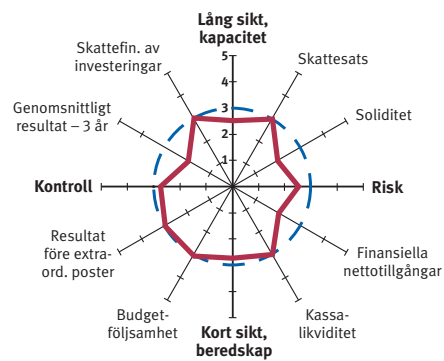
Örnsköldsvik

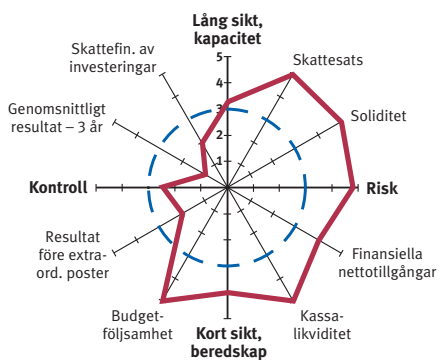
Östersund

Överkalix

Övertorneå

Finansiella nyckeltal år 2008

Skattesats, kr		Soliditet, %		Fin. nettotillgångar, %		Kassalikviditet, %	
Övertorneå	21,53	Skellefteå	53	Skellefteå	211	Härjedalen	396
Örnsköldsvik	21,79	Piteå	37	Härjedalen	45	Övertorneå	262
Jokkmok	21,88	Luleå	32	Piteå	27	Norsjö	186
Piteå	22,03	Övertorneå	31	Östersund	23	Malå	184
Arvidsjaur	22,08	Vilhelmina	30	Härnösand	19	Piteå	168
Boden	22,13	Östersund	29	Ånge	17	Vilhelmina	167
Älvsbyn	22,23	Härjedalen	28	Norsjö	16	Dorotea	158
Arjeplog	22,28	Norsjö	27	Vilhelmina	12	Härnösand	148
Haparanda	22,28	Dorotea	22	Berg	11	Skellefteå	135
Luleå	22,28	Arjeplog	18	Övertorneå	9	Strömsund	126
Sundsvall	22,29	Boden	14	Malå	8	Gällivare	120
Gällivare	22,33	Örnsköldsvik	13	Boden	4	Lycksele	118
Kalix	22,33	Umeå	9	Lycksele	3	Storuman	117
Timrå	22,34	Storuman	8	Gällivare	1	Vännäs	107
Östersund	22,37	Åsele	7	Strömsund	1	Vindeln	98
Robertsfors	22,40	Åre	5	Örnsköldsvik	0	Åsele	98
Skellefteå	22,40	Lycksele	3	Åre	-4	Örnsköldsvik	92
Pajala	22,48	Gällivare	1	Arvidsjaur	-5	Ånge	89
Krokom	22,52	Jokkmok	1	Umeå	-5	Jokkmok	81
Åre	22,57	Sundsvall	-2	Åsele	-11	Krokom	81
Överkalix	22,58	Vindeln	-3	Kiruna	-12	Älvsbyn	81
Umeå	22,60	Vännäs	-5	Dorotea	-16	Boden	75
Nordmalling	22,65	Berg	-6	Krokom	-16	Ragunda	72
Härjedalen	22,82	Kiruna	-6	Storuman	-16	Berg	71
Kiruna	22,83	Malå	-6	Sollefteå	-17	Sollefteå	70
Kramfors	22,84	Haparanda	-7	Kramfors	-18	Robertsfors	67
Lycksele	22,85	Arvidsjaur	-10	Luleå	-19	Överkalix	66
Berg	22,87	Ånge	-11	Vindeln	-19	Pajala	62
Bjurholm	22,90	Härnösand	-12	Timrå	-20	Bjurholm	59
Dorotea	22,90	Kalix	-15	Överkalix	-22	Kramfors	59
Sorsele	22,90	Strömsund	-15	Robertsfors	-23	Sorsele	59
Storuman	22,90	Bräcke	-16	Jokkmok	-25	Timrå	59
Vilhelmina	22,90	Sollefteå	-16	Sundsvall	-25	Sundsvall	58
Vindeln	22,90	Älvsbyn	-20	Älvsbyn	-25	Åre	58
Vännäs	22,90	Nordmalling	-22	Pajala	-30	Haparanda	56
Åsele	22,90	Pajala	-27	Arjeplog	-32	Östersund	55
Ånge	23,03	Överkalix	-28	Nordmalling	-32	Kalix	54
Härnösand	23,04	Robertsfors	-29	Kalix	-37	Kiruna	52
Strömsund	23,07	Krokom	-31	Sorsele	-40	Arvidsjaur	50
Sollefteå	23,09	Sorsele	-31	Haparanda	-41	Nordmalling	45
Malå	23,15	Bjurholm	-42	Vännäs	-46	Umeå	39
Norsjö	23,15	Kramfors	-42	Bjurholm	-53	Arjeplog	32
Bräcke	23,32	Timrå	-47	Ragunda	-55	Bräcke	32
Ragunda	23,57	Ragunda	-58	Bräcke	-58	Luleå	30
Medel	22,62	Medel	-3	Medel	-7,2	Medel	98

Budgetföljsamhet; %	Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader 2006–2008, %	Skattefinansieringsgrad av investeringarna, %				
Arjeplog	0,9	Skellefteå	12,6	Skellefteå	7,3	Strömsund	512
Arvidsjaur	-1,4	Åsele	3,7	Haparanda	4,2	Sorsele	458
Berg	-2,5	Åre	3,2	Östersund	3,4	Dorotea	365
Bjurholm	-0,2	Strömsund	2,8	Härjedalen	3,3	Skellefteå	267
Boden	-1,9	Östersund	2,4	Härnösand	3,0	Ånge	207
Bräcke	-0,5	Gällivare	2,0	Gällivare	2,7	Malå	185
Dorotea	-0,9	Krokom	1,8	Krokom	2,5	Åsele	183
Gällivare	-0,1	Piteå	1,8	Åsele	2,5	Älvsbyn	180
Haparanda	1,4	Örnsköldsvik	1,7	Dorotea	2,1	Åre	176
Härjedalen	-1,6	Dorotea	1,5	Piteå	2,1	Gällivare	168
Härnösand	0,6	Härjedalen	1,5	Umeå	2,1	Bjurholm	158
Jokkmok	1,1	Ånge	1,3	Norsjö	1,9	Sollefteå	140
Kalix	-1,6	Älvsbyn	1,2	Storuman	1,9	Arvidsjaur	129
Kiruna	1,1	Sollefteå	1,1	Ånge	1,9	Sundsvall	129
Kramfors	-1,7	Norsjö	0,9	Örnsköldsvik	1,8	Robertsfors	123
Krokom	-0,2	Haparanda	0,8	Kiruna	1,7	Vindeln	122
Luleå	0,9	Sundsvall	0,7	Älvsbyn	1,5	Krokom	118
Lycksele	-0,8	Umeå	0,7	Sollefteå	1,4	Storuman	114
Malå	-0,5	Sorsele	0,6	Arjeplog	1,3	Piteå	106
Nordmalling	-0,5	Storuman	0,6	Luleå	1,3	Överkalix	92
Norsjö	0,3	Bräcke	0,5	Åre	1,2	Berg	90
Pajala	0,8	Härnösand	0,5	Övertorneå	1,2	Jokkmok	90
Piteå	-0,3	Bjurholm	0,4	Arvidsjaur	1,0	Härjedalen	89
Ragunda	-0,8	Luleå	0,4	Boden	1,0	Pajala	78
Robertsfors	-1,7	Kramfors	0,3	Strömsund	1,0	Ragunda	77
Skellefteå	4,5	Malå	0,3	Bräcke	0,9	Örnsköldsvik	76
Sollefteå	-1,0	Överkalix	0,3	Jokkmok	0,9	Vännäs	74
Sorsele	-1,3	Arvidsjaur	0,2	Vännäs	0,9	Härnösand	66
Storuman	0,1	Pajala	0,2	Timrå	0,7	Kalix	65
Strömsund	-0,1	Jokkmok	0,0	Sundsvall	0,5	Haparanda	62
Sundsvall	-1,4	Kiruna	0,0	Bjurholm	0,4	Östersund	59
Timrå	-0,8	Vännäs	0,0	Nordmalling	0,4	Kramfors	55
Umeå	1,9	Berg	-0,2	Ragunda	0,4	Umeå	53
Vilhelmina	-3,1	Kalix	-0,3	Berg	0,3	Luleå	48
Vindeln	-1,6	Övertorneå	-0,4	Vindeln	0,3	Boden	44
Vännäs	-1,5	Ragunda	-0,7	Överkalix	0,3	Kiruna	44
Ånge	0,2	Nordmalling	-0,9	Kramfors	0,2	Norsjö	40
Åre	0,1	Robertsfors	-1,0	Pajala	0,2	Bräcke	34
Åsele	1,6	Vindeln	-1,0	Kalix	0,1	Övertorneå	30
Älvsbyn	0,4	Boden	-1,1	Robertsfors	0,1	Timrå	26
Örnsköldsvik	0,9	Timrå	-1,9	Malå	0,0	Arjeplog	20
Östersund	0,7	Arjeplog	-2,7	Sorsele	0,0	Nordmalling	18
Överkalix	-0,6	Vilhelmina	-3,0	Vilhelmina	-0,5	Vilhelmina	-3
Övertorneå	-0,1	Lycksele	-5,7	Lycksele	-0,6	Lycksele	-36
Medel	-0,2	Medel	0,6	Medel	1,4	Medel	117

Länsvisa jämförelser år 2008

I detta avsnitt görs en kortfattad finansiell analys av ett antal olika genomsnittliga nyckeltal för de län som i dagsläget arbetar med den finansiella profilen. Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten har lagts samma till en grupp som benämns "Övre Norrland".

Finansiella nyckeltal 2008

	Jönköpings län	Västra-Götalands län	Örebro Län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	98,9	99,4	100,2	99,3	99,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	90	95	67	117	96
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	7,6	7,6	5,7	6,6	7,2
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	1,0	0,5	-0,1	0,6	0,7
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	1,4	1,7	1,5	1,4	1,6
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	-1	1	-26	-3	-1
Primärkommunal skattesats, kr	21,41	21,70	21,55	22,62	21,73
Kassalikviditet, %	56	71	77	98	78
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-16	-8	-11	-7	-8
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verksamh:s kostnader, %	0,0	-0,3	-1,0	-0,2	-0,3

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten

2) Genomsnittet av ca 140 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Jönköpings län redovisade det starkaste resultat

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2008 var Jönköping med 1,0%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 0,6% och Västra Götaland låg på 0,5%. Precis under noll låg Örebro med -0,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 0,7%.

Svårt att jämföra skattefinansieringsgrad av investeringarna

Skattefinansieringsgrad av investeringar är inte helt lätt att jämföra mellan länen, eftersom höga och låga extremvärden hos enskilda kommuner påverkar genomsnittet. Om till exempel en kommun ett år har mycket låga investeringar och samtidigt ett bra resultat, kan kommunen nå ett värde på flera hundra procent. Detta

slår mot genomsnittet. Om bortser från detta kan dock konstateras att Övre Norrlandslänet hade högst skattefinansieringsgrad av investeringarna under 2008. I Norrland finns dock ett antal kommuner som har extremt höga värden som drar upp snittet.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län (1%) låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. Jönköping låg på -1% och i Övre Norrland låg den på -3%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -26%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till -1%.

Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland

med ett genomsnitt på 98%. Därefter följde Örebro med 77%, Västra Götaland med 77% och Jönköping med 56%. Totalt gör det 78% i riket. I samtliga län skedde en försvagning av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys av de tre jämförda länen visar återigen att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunforskning i Västsverige är en forskningsorganisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö vid Göteborgs universitet.

KFi bedriver idag en omfattande forskningsverksamhet framför allt inom områdena ekonomistyrning, finansiell analys, organisationsförändring och effektivitetsbedömning.

KommunForsk

Pilgatan 19a • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se